N°. 309. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk
Nieuws-Blad.

Dingsdag 30 December.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — In de zitting der belgische afgevaardigden van gisteren, waarin het voortzetten der beraadslagingen over het oorlogs-crediet aan de orde was, is de heer *Gendebien* op zijne in de vorige zitting gedane vragen teruggekomen; hij had uithoofde de onvoldoende antwoorden in de zitting van woensdag bekomen, den minister den volgenden dag eene serie van ter zake dienende vragen toegezonden, en hoopte dat de minister, daar deze 24 uren tijd gehad had er over na te denken, die vragen alsnu afdoende zoude beantwoorden. De heer *de Meulenaere* erkennende de bedoelde voorgestelde vragen ontvangen te hebben, zeide dezelve kort, doch zaakrijk te willen beantwoorden, om de dubbele reden, dat hij het verwijt wilde ontgaan van de regtstreeksche beantwoording te willen ontwijken, en omdat de heer *Gendebien* verzekerd had, dat hij na deze der kamer geene nieuwe bedenkingen meer zou voorhouden.

De eerste der bedoelde vragen was, of het belgisch bewind van de duitsche bondsvergadering of van eene van derzelver leden officiele of officieuse mededeelingen betrekkelijk Luxemburg had bekomen? Zulks werd door den heer *de Meulenaere* volstrektelijk ontkend.

De tweede, of het bewind, van deszelfs agenten te Weenen of Berlijn, geen mededeeling bekomen had wegens de gezindheid van Oostenrijk of Pruissen, opzigtelijk derzelver stemming met betrekking Luxemburg? Hierop antwoordde de minister, dat de jongste mededeelingen betrekkelijk Luxemburg sedert den val van het ministerie *Melbourne*, in verband stonden tot de onderhandeling te Biberich en tot de voorwaarden voor de hervatting der algemeene onderhandelingen.

Ten derde, of het ministerie iets stelligs wist, omtrent de aanvrage van den koning der Nederlanden bij de bondsvergadering en het scheidsgerigt ten aanzien van Luxemburg, 't zij geheel, of gedeeltelijk? De minister antwoordde, daaromtrent niets dan de dagbladgeruchten, die hij voor zich voor valsch of overdreven hield, te weten.

Ten vierde, of het bewind door tusschenkomst van den belgischen gezant te Londen, 't zij regtstreeks van het tegenwoordig britsch kabinet, of officieus sedert de aankomst van den hertog *van Wellington*, eenige mededeeling had ontvangen? De heer *de Meulenaere* beantwoordde deze vraag met te zeggen, dat het belgisch bewind achtervolgelijk, geene officieuse, maar geheel officiele mededeelingen bekomen had.

Ten vijfde, van welken aard die mededeelingen waren? De minister zeide, zij waren van den meest geruststellenden aard, zoowel voor den Europeschen vrede als voor de onafhankelijkheid van Belgie, en gaven grond om te veronderstellen, dat het tegenwoordig ministerie de door de vorige jegens Belgie aangegane verbindtenissen gestand zoude blijven.

Ten zesde, of het bewind op eenigerhande wijs van het engelsch gouvernement mededeelingen, opzigtelijk Luxemburg of van een van deszelfs deelen, had bekomen, vooral ten aanzien der gebeurtenissen waarvan Luxemburg het tooneel zou worden, ten gevolge der aanvrage van den koning der Nederlanden bij de duitsche bondsvergadering en het scheidsgerigt? De minister antwoordde ontkennend.

Ten zevende, of het, door middel van den belgischen gezant te Parijs, op eenigerhande wijs van het fransche gouvernement eenige mededeeling betrekkelijk dezelfde zaak van het Luxemburgsche bekomen had? Ontkennend beantwoord.

Deze vraag stond in verband tot de negende (*van de achtste wordt geen melding gemaakt*), of Frankrijk of Engeland alleen zouden tusschen beide komen, ingeval eene dier mogendheden er zich tegen verzette? Hierbij verwees de minister op zijn vroeger gegeven antwoord, dat hij hier slechts herhalen kon: Ingeval van eenen inval in het Luxemburgsche, mogt men met vertrouwen veronderstellen, dat Frankrijk noch Engeland hunne beloften zouden ontrouw wezen. Als minister kon hij niet in de onderstelling uitweiden eener scheiding van verbindtenissen dier beide mogendheden jegens Belgie; niet slechts de inval maar zelfs eene bedreiging daartoe zou een *casus foederis* wezen, en dadelijk zou men de steun en hulp van Frankrijk en Engeland te gelijk inroepen.

Ten tiende, of het bewind dacht, dat het noodig zou zijn bij de fransche en engelsche regeringen te vragen om zich categorisch te verklaren, omtrent het punt van tusschenkomst, in het conflict waarmede Luxemburg bedreigd werdt? Op grond van het even te voren aangevoerde, oordeelde de minister zulks ongepast.

Ten elfde, of het bewind zich verbond de ontruiming van 't zij geheel of een deel van Luxemburg te weigeren, tot op de aanneming en ten uitvoer legging door koning *Willem* van het traktaat van 15 November 1831? Daar, naar aanleiding van de overeenkomst van 21 Mei, - antwoordde de heer *de Meulenaere*, - de partijen in 't bezit bleven van 't geen zij bezaten tot op de sluiting van het eindtraktaat, moest en zou Belgie tot zoolang in 't bezit blijven van de districten van Limburg en Luxemburg, die later bij de sluiting van het evengemeld traktaat weder aan Holland moesten komen.

Na deze beantwoordingen van den heer *de Meulenaere* voerden nog de heeren *Gendebien*, *d'Hoffschmidt*, *de Brouckere*, *Dambrier* en *Dupuidt* het woord, waarna de algemeene beraadslagingen werden gesloten, en tot de behandeling der artikelen werd overgegaan.

— De belgische senaat heeft zich in zijne jongste zittingen met de behandeling van het budget der middelen en wegen bezig gehouden. Door den graaf *de Rhodes*, den graaf *d'Andelot* en den heer *Lefebvre Meuret* zijn daarbij verscheidene bedenkingen in 't midden gebragt, welke de minister van finantien *d'Huart* achtervolgelijk heeft zoeken op te lossen; dezelve gaf daarbij onder anderen te kennen, dat een ontwerp voor de grondbelasting gereed lag om aan de kamer voorgelegd te worden; dat het bestuur de zaak met de bank spoedig wilde uitmaken; dat het douane-station om Maastricht dezer dagen verdubbeld was, en dat eindelijk de generaal *Evain* sedert kort verantwoordelijk minister was geworden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten December.

In de kamer van afgevaardigden is gisteren rapport uitgebragt over het ontwerp van wet, waarbij een buitengewoon krediet wordt aangevraagd, om voor het proces bij het hof der pairs aanhangig een lokaal in te rigten. De commissie was van oordeel, dat de gewone vergaderzaal van de kamer der pairs over het geheel te bekrompen was, en men dus beter zoude doen, op eens een geheel nieuw lokaal te bouwen, waar zij ook als wetgevende vergadering zitting konde nemen, dan thans voor eene enkele gelegenheid zoodanige buitengewone uitgave te doen; zij stelde dus voor het buitengewone krediet tot een millioen tweemaal honderdduizend te verhoogen, om in de vernieuwde behoefte te voorzien. De discussie van dit voorstel is op aanstaanden maandag bepaald. Vervolgens heeft de kamer beraadslaagd over een ontwerp van wet, waarbij werd voorgesteld de kweekelingen der militaire scholen, die hunnen leertijd hebben voleindigd, ofschoon er voor 't oogenblik geene vacatures bij het leger zijn, tot officier te bevorderen. Onderscheidene leden hebben zich met nadruk tegen dezen maatregel verzet, die echter ten slotte met 204 tegen 41 stemmen is aangenomen.

— Het hof der Pairs heeft gisteren wederom een twintigtal beklaagden in vrijheid doen stellen.

— De heer *de Talleyrand* is sints eenige dagen vrij ernstig ongesteld. Het schijnt nog altijd onzeker wie hem te Londen zal vervangen. Volgens den *Courrier Français* zouden de heeren *de Barante*, *de Rayneval*, *de St. Aulaire* en *Sébastiani* gelijkelijk in aanmerking komen.

De tegenwoordige zaakgelastigde te Londen, de heer *Bacourt*, mede opgesteld zijnde, is gisteren de heer *Ponthiers*, die tot gevolmagtigd minister in Brasilien benoemd werd, derwaarts vertrokken, om voor 't oogenblik zijne functien waar te nemen.

Men wil dat er nog eenige andere mutatien in het korps diplomatiek te verwachten zijn. De heer *Bourgoing*, thans plenipotentiaris te Dresden, zoude in dezelfde hoedanigheid naar Munchen verplaatst, en door den heer *E. de Bussière* vervangen worden. De voormalige secretaris van ambassade te Konstantinopel, de heer *de Varennes*, zoude als gevolmagtigd minister naar Hamburg vertrekken.

— De inschrijving ten behoeve van den *National* is reeds tot over de 9000 franken geklommen.

— De fondsen waren gisteren genoteerd: 5 pCt. kont. 106,50; op tijd 106,65; 3 pCt. kont. en op tijd 76,75; Nap. renten kont. 93,25; op tijd 93,40; Sp. perpet. 5 pCt. 43; 3 pCt. 27; Cortes 43 3/8.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 30sten December.

De ijver, welken de Noord- en Zuidhollandsche Reddingmaatschappij sedert hare stichting heeft aan den dag gelegd, is genoegzaam bekend; een ieder herinnert zich met aandoening, dat, in de jongste stormen der maand October, vele schipbreukelingen door de booten dier maatschappij behouden zijn. Het bestuur dier maat-

schappij heeft thans aangekondigd, dat, in de maand Maart aanstaande, door hetzelve een verslag van het gebeurde in het boekjaar 1834, aan de leden zal worden toegezonden, waaruit, onder anderen, zal blijken, dat, in genoemd jaar, niet minder dan 126 menschen bij *negentien* schipbreuken gered zijn. Wenschelijk is het, dat deze gelukkige uitkomst velen zal aanmoedigen tot deelneming aan genoemde maatschappij, gelijk zulks reeds hier en daar met onderscheidene personen het geval is.

— De belgische afgevaardigden hebben laatstleden Zaturdag de discussien over de bijzondere artikelen van het oorlogsbudget voortgezet en zijn daarmede tot aan het 3de hoofdstuk gevorderd. Bij de behandeling van het 2de hoofdstuk over den algemeenen staf enz., waarvoor eene som van 577,000 fr. uitgetrokken was, werd door den oorlogs-minister *Evain* verlangd, dat dit cijfer op 650,000 fr. gebragt wierd, uithoofde der noodzakelijkheid waarin hij zich bevond van eenige hoofd-officieren te bevorderen. Ofschoon deze vermeerdering ten slotte toegestaan werd vond dezelve echter nog al tegenkanting. Sommige leden verlangden, dat men de uitgaven voor die vermeerdering van hoofd-officieren mogt vinden uit de zeven millioen die bij het budget der middelen en wegen voor eventuele oorlogskosten gestemd waren; waarop de minister aanmerkte, dat hij dat crediet wilde onaangeroerd laten tot dat er de dringende noodzakelijkheid toe bestond; dat het ook zijn voornemen niet was nieuwe promotien te doen, maar onderscheiden buiten dienst gestelde officieren tot den staat van activiteit terug te brengen, hetgeen den heer *Rogier* deed zeggen, dat hij liever dezen of genen kolonel tot den rang van generaal bevorderd zag, dan dat deze of gene op disponibiliteit gestelde generaal in activiteit gesteld werd, omdat het bewezen was, dat er waren die volslagen onkundig en onbekwaam waren.

Volgens de belgische bladen zou er met den 1sten aanstaande een besluit wegens bevorderingen onder de troepen bekend gemaakt worden, en worden thans alle de afdeelingen, ten gevolge der in dienst stelling van de ligting van 1833, voltallig gemaakt.

— De nijverheids-commissie te Brussel met het onderzoek belast van de zaak der katoen-industrie heeft hare taak begonnen met drie voorname Brusselsche fabrikanten en een Antwerpsch in 't bijzonder deswege te hooren. Volgens den *Messager de Gand* zouden de Gentsche fabriekanten besloten hebben zich met dit onderzoek niet in te laten noch er deel aan te nemen. Hetzelfde blad spreekt van eene zekere verkoeling die onlangs tusschen de leden van den fabriekstand te Gent bestaan had, maar sedert, ten gevolge eener bijeenkomst dezer dagen in het estaminet *le Prince* gehouden, voor de volkomendste eensgezindheid had plaats gemaakt, en dat men aldaar met gemeene goedkeuring maatregelen in 't algemeen belang van den fabriekstand had beraamd.

— De *Courrier de la Meuse* verhaalt, dat er den 22sten dezer 500 man onzer troepen Lanaken gepasseerd zijn zich naar Maastricht begevende; een jood van Sittard had voorts, weinige dagen geleden, 300 koebeesten voor het garnizoen afgeleverd, alsmede een zeetal vaartuigen met hooi en fourage.

— Van 1 Januarij tot 1 November dezes jaars bedroeg te Riga de telwaarde van de van buitenslands ingevoerde koopgoederen 11,516,832 roebels, zijnde 3,565,426 roebels minder dan in het vorige jaar. De invoer van suiker, koffij, bewerkte metalen, muntspecien en zilver in staven bedroeg 3,932,840 roebels minder. De invoer van zout, wijn en haring beliep 402,346 roebels meer dan verleden jaar. De waarde der uitgevoerde inlandsche koopwaren en producten bedroeg 31,424,102 roebels, dat is 3,214,442 roebels minder dan in het jaar 1833. Meer werden uitgevoerd dan in het vorige jaar aan hennip 245,000 pud, aan huiden 156,637 stuks, aan hout voor 700,000 roebels en 8000 tschetwert lijnzaad. Het getal der binnengekomen schepen beliep in het vorige jaar tot 1 November 955 en in dit jaar 898, derhalve 57 minder. Gedurende het vorige jaar zijn uitgezeild 836 en in dit jaar 865 schepen, dus 27 meer.

— Gedurende het tegenwoordige scheepvaarts-saizoen heeft het te Quebec uit Groot-Brittannie aangevoerde getal landverhuizers bedragen als volgt: In Junij 17,737; Julij 23,572; Augustus 28,844; September 29,769; October 30,217, totaal 130,139.

De Londensche berigten over Belgie tot den 25sten melden niets anders, dan dat de ambassadeur aan het Oostenrijksche hof, sir *F. Lamb*, te Londen was aangekomen. De houders der cortes-bons hadden besloten, met voorbehoud evenwel om op de betaling der achterstallige intrest terug te komen, de jongste voorwaarden van het Spaansche gouvernement van November ll. aan te nemen, waardoor men meende dat de nieuwe leening van het Spaansche gouvernement ter Londensche beurs alsnu minder tegenstand zoude ontmoeten. — Te Londen had men voorts berigten uit Konstantinopel vermeldende, dat de nieuwe schach van Persie door de Russische en Engelsche gezanten aan het hof van Persie was erkend geworden.

— Ter Londensche beurs van den 24sten waren genoteerd: 3 pCt. 92 3/8; Ned. 2½ pCt. 54⅝; Cortes 54 3/8; Portugal 86½; Braz. 79¼.

Het Belgische [illegible] verloochent in geene omstandigheid de bron waaruit het is voortgekomen; zich in alle de phasen der ontwikkeling door een zonderling mengsel van laagheid en grootspraak doende kenmerken. Wanneer het niet wereldkundig was, dat Nederland zich gedeeltelijk ontwapend had, wanneer de Hollandsche bladen niet telkens gedurende vier maanden berigten van bezuinigingen, zoowals het naar huis trekken van schutters en troepen hadden medegedeeld; wanneer soortgelijke bezuinigings-maatregelen zich niet nagenoeg dagelijks in de nu bijna afgeloopene maand hadden opgevolgd, en wanneer onze geographische ligging op eenige honderde uren afstands van Belgie, op de kaart stond aangeteekend, – dan zoude men den schrik die de Belgische gezagvoerders bevangen heeft, verontschuldigen kunnen. Doch welken naam moet men nu geven aan de maatregelen, die dezelve bij de Belgische kamers heeft geprovoceerd? Toen het oogenblik dáár was, om zich eens te toonen, toen riep men de hulp van vreemden in; zoodra het gevaar verminderde of meer verwijderd was, declameerden die braven, dat het een lust was om het te hooren, en sloegen, met long en lever, alle de vereenigde legers van geheel Europa, wel te verstaan – op het spreekgestoelte. Bij het lezen van alle die rodomontades, waarmede de dappere *Rodenbach* wederom zoo heerlijk geschitterd heeft, kwam ons zijne jeremiade, van April 1832, voor den geest, waarbij zijn vreesachtig oog op het hulpbeloovend Frankrijk rustte. Zeer gepast zoude het snaaksch gezegde van *Sancho* in de *bruiloft van Camacho* van *A. van der Hoop* (zie *vertellingen in rijm en proza*, door *van der Hoop* en Mr. *P. [illegible]*, bij *Houtrijve Jr.* te Dordrecht uitgegeven) in den mond van dezen held gelegd kunnen worden, wanneer hij zegt:

'k Houd dus, wie mij ook scheld voor bang,
Mij uit de bokken uit den drang;
Mijn heer, wien 't kamprumoer bekoort,
Zal 't varken wasschen, zoo 't behoort:
Hij heeft een hoofd, zoo hard als brons;
Mijn hersenpan is zacht als dons;
Het onweêr schift de beste room,
'k Zie dus de kat hier uit den boom,
En schouw bedaard den veldslag aan,
Tot dat *mijns meesters dappere haan*,
Het perk verlaat of koning kraait,
En 't onweêr over is gewaaid.

In deze zoo toepasselijke verzen ligt de geheele geschiedenis, van alle die theatrale vertooningen in de Belgische kamer, wanneer *'t land werd verklaard te zijn in gevaar*.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, den 26sten December.

De ministeriele bladen verzekeren dat de heer *de Talleyrand* wederom geheel hersteld is; echter schijnt het uitgemaakt te zijn, dat hij niet weder als gezant naar Londen zal terug keeren. Het *Journal des Débats* vermeldt dat de generaal *Sebastiani* als zijn opvolger wordt genoemd. Het zal intusschen te bezien staan of deze, die sints twee maanden slechts te Napels is aangekomen, bereid zal wezen zich andermaal en naar een minder gunstig klimaat te verplaatsen.

— Uit Madrid heeft men berigten tot den 17den dezer ontvangen, vermeldende dat de discussie over de civiele lijst in de kamer van afgevaardigden was afgeloopen, en het ontwerp der commissie, waarbij dezelve op 42 millioenen is bepaald werd aangenomen. De Koningin-Regentes was eindelijk in de hoofdstad terug gekeerd en vertoonde zich dagelijks met hare dochter in 't openbaar.

De generaal *Llander* meende het leger geheel op nieuw te organiseren, en had daartoe eene onbeperkte volmagt.

Ten gevolge der laatste voordeelen door *Mina* op de insurgenten behaald, was het openbaar vertrouwen merkelijk toegenomen en de prijs der fondsen gerezen.

Men schrijft van de grenzen, dat twee benden insurgenten, die getracht hebben in Catalonien door te dringen, met verlies zijn terug geslagen en op Fransch grondgebied eene schuilplaats hebben gezocht.

— Heden (26 *December*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 106,40; op tijd 106,50; 3 pCt. kont. 78,60, op tijd 78,55. Nap. renten kont. 93,15; Sp. perpet. 5 pCt. 45⅞; 3 pCt. 27 ; Cortes 41¾.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 26sten December.

Bij dagorder van den 29sten der vorige maand, heeft Z. M. de keizer van Rusland Hoogstdeszelfs tevredenheid te kennen gegeven over de spoedige vorderingen van den bouw der *Alexander*-citadel te Warschau en van de vesting Modlin.

— Ten gevolge der hernieuwing van het handelsverbond tusschen Rusland en Polen, in het jaar 1831, ziet thans een nieuw en meer volledig tarief het licht.

— De minister van het keizerlijke hof, prins *Wolchonski*, is den 9den dezer van Berlijn te Petersburg teruggekeerd.

— De tegenpartij in den Zweedschen rijksdag doet zich bij aanhoudendheid geleden, en heeft laatstelijk verscheiden voorstellen der regering tot het verleenen van buitengewone sommen voor 's lands verdediging, zoowals voor het aanleggen van vestingwerken bij Karlskrona, te Kungsholm en in de omstreken van Stokholm, en voor het in staat van verdediging brengen der vesting Karlsten op Marstran. — verworpen.

— Volgens een der Zwitsersche dagbladen heeft het kantonnaal bestuur van Bern, in antwoord van de jongste nota aan het Oostenrijksch gouvernement gerigt, niet meer dan een eenvoudig berigt van den goeden ontvangst bekomen. Te Parijs daarentegen had men dezelfde nota voortreffelijk gevonden, en in dien geest den Franschen gezant te Weenen, instructien gezonden.

— Uit Munchen schrijft men, dat de Hertog *van Leuchtenberg* op den 22sten dezer de gelukwenschingen van het korps diplomatiek, ter gelegenheid van zijn huwelijk, heeft aangenomen. In de eerste dagen der volgende maand zoude hij waarschijnlijk over Londen naar Lissabon vertrekken.

Men heeft te Munchen berigten uit Griekenland tot den 28sten october, die echter niets anders vermelden dan dat de rust ook in Messenie geheel was hersteld, zoodat de buitengewone commissie derwaarts gezonden, naar de hoofdstad was terug ontboden.

— Onder dagteekening van den 25sten november schrijft een der correspondenten van de *Augsburgsche Zeitung* uit Konstantinopel:

» De rust schijnt thans immers vooreerst in het Oosten hersteld. Alle verschillen tusschen de Porte en *Mehemed*-ali, zijn naar men verzekerd bijgelegd, (en wel, zoo men meent door bemiddeling van Rusland, met welke bemiddeling de reis van den Maarschalk *Marmont* naar Egypte in verband zoude hebben gestaan. Er moet eene overeenkomst zijn getroffen, naar welke de Sultan van de achterstallige schatting afstand doet, en *Mehemed* zich verbindt eene som van 16 millioenen turksche piasters te betalen, die reeds naar Konstantinopel op weg zoude zijn: Intusschen worden er nog bij voortduring troepen naar Azien overgezonden, en de geruchten wegens uitgebarsten vijandelijkheden met de Arabieren houden stand. Doch er zijn bevelen naar het hoofdkwartier te Koniah gezonden, waarbij eene verplaatsing der turksche troepen aan de Syrische grenzen gekantonneerd, wordt gelast, vooral met het oogmerk om in de Aziatische provintien de organisatie van den landweer te bevorderen. — De Turksche majoor *Asmi*-bey, heeft onlangs eene reize naar Weenen, Berlijn en Londen ondernomen, om aldaar de militaire scholen te bezoeken, en naar derzelver voorbeeld dergelijke instellingen te organiseren.

— De *Ofener Zeitung* bevat den volgenden brief uit Oud-Moldava van 20 November: » De onder de leiding van den graaf *Stephan Szechenyi* op den Donau uitgevoerd wordende werken hebben eene beslissende uitkomst opgeleverd. In de vorige maand werkten dagelijks 1000 mijngravers aan het bevaarbaar maken der watervallen tusschen Lijupkova en Szvinitza. Het was een grootsch schouwspel, aan de eene zijde den bruisschenden Donau, aan den anderen kant de gravers tusschen rotsblokken en struiken te ontwaren en overal in het rond de ingenieurs en kordonssoldaten gelegerd te zien. De mijnwerkers werden door het naburige mijn-bestuur geleverd en Nieuw-Moldava staakte gedurende eenigen tijd allen mijnarbeid, ten einde de onderneming met alle krachten bevorderlijk te zijn. Door den ongemeen lagen waterstand begunstigd, was het resultaat zoo groot, dat naar oppervlakkige schatting meer dan 1000 vierkante vademen rotssteen losgebroken en weggeruimd werden. De schrijver dezes was er bij tegenwoordig, toen op den 1sten November het eerste schip het kanaal doorvoer, hetwelk men vroeger als eene onmogelijkheid had aangemerkt. Alle twijfel, welke men nopens het bevaarbaar maken der rivier voor deze plaats had gevoed, is thans voor immer verdwenen, en heeft plaats gemaakt voor de mogelijkheid, om onze plaats eerlang eene levendige handelsstad te zien worden."

— Uit Dresden wordt het zeldzame geval gemeld, dat een uit die stad naar Königsbrück vertrokken vrachtwagen onder weg is in brand geraakt en de geheele lading, voornamelijk uit 140 stukken laken bestaande, ter waarde van omtrent 4000 rth., door de vlammen is verteerd.

— Te Weenen waren den 17den dezer genoteerd: 5 pCt. Metall. 99⅝; 4 pCt. 91½; Bankactien 1281; — den 18den: 5 pCt. Metall. $99\frac{13}{16}$; 4 pCt. 91⅝; Bankactien 1281½.

WETBOEKEN.

De beraadslaging over de voorgestelde *revisie* van enkele titels van het Wetboek van Koophandel heeft eene vrij belangrijke *discussie* uitgelokt, omtrent de wijze van bekendmaking, of liever meer algemeenmaking van de nieuwe wetgeving. De verdienstelijke Heer Hooft heeft op die meerdere algemeene bekendmaking aangedrongen, vooral door middel van het afzonderlijk uitgeven des wetboeks van koophandel: en wij gelooven niet mis te tasten, als wij dat middel ook toepassen op de bekendmaking der overige wetboeken. Het heeft aan Zijne Majesteit behaagd, bij besluit van den 16 Junij 1829, Staatsblad N°. 48, aan de Landsdrukkerij voor te behouden, den druk der uitgave der nieuwe Wetboeken, immers voor de zes eerste maanden na derzelver invoering; en het zal wel geen twijfel lijden, dat zulks doelde op de eindelijk in 1830 vastgestelde en *gereviseerde* Wetboeken, zoo als die toen waren vastgesteld. Ja, daarvan is zelfs door de Landsdrukkerij gebruik gemaakt geworden, niet alleen afzonderlijk door de *partiele* uitgifte der Staatsbladen, maar ook in het geheel. Die uitgave heeft echter geen doel beschoten, overmits, na den gewapenden opstand der Zuidelijke gewesten, men de *aangenomene* wetboeken, waarvan de termijn van derzelver verbinding voor het geheele Rijk zelfs reeds was vastgesteld, op nieuw is aangevangen te veranderen, te wijzigen, te *reviseeren*, en daaraan toevoegselen te doen. Het is hier de plaats niet, om over die herwijzingen, noch over het nut daarvan en het doelmatige of het schadelijke en wankelende, dat alzoo omtrent het aannemen en vaststellen van beginselen schijnen zou te bestaan, iets het minste te zeggen. Genoeg voor ons dat het geschiedt en dat het der Wetgevende magt oirbaar is voorgekomen. Maar dien ten gevolge heeft er zoodanige ophooping van doorhalingen, bijvoegselen, veranderingen enz. plaats gegrepen in den tekst der Wetboeken, dat, zonder de grootste oplettendheid, naauwgezette inachtneming, en gedurige verwisseling en verandering der getalletters zelve der verschillende titels en artikelen, het hoogst moeijelijk is niet alleen voor den ingezeten, *die toch zijne wetten behoort te kennen*, maar zelfs voor allen, die eenige betrekking hebben tot de regtswetenschap, of die door hunnen stand in de maatschappij in gedurige aanraking zijn met de Wetgeving. De uitgave der Wetboeken door de Landsdrukkerij, zoo als die toen in 1830 is geschied, is dus volstrekt *nutteloos* geworden, en *ondoelmatig* voor datgene, wat ieder Wetgever moet beoogen, *in het belang van alle onderdanen: algemeene bekendheid, langs den meest gemakkelijken weg, van de Wetgeving.* En daartoe kan niet strekken de uitgave van nooit in werking gebragte en aan gedurige verandering onderhevige Wetboeken. Wij hebben ons altijd voorgesteld, dat, ongeveer drie maanden vóór de bepaalde invoering der nieuwe wetgeving, eene *officieele* uitgave van al de Wetboeken, zóó en gelijk als die eindelijk was vastgesteld, zonder renvoyen en zonder inlasschingen, maar behoorlijk in één gezet, onder het opzigt der Commissie tot de redactie der Wetboeken, zoude worden uitgegeven, opdat een ieder zijne regten en verpligtingen zoude *kunnen* kennen, zonder verpligt te zijn alle de *Staatsbladen* of *Staatscouranten* te *compulseren* en met angst te raadplegen, of er soms nog hem ontglipte *rectificatien* mogten bestaan en of de gemaakte veranderingen, bijvoegselen, verzendingen naar andere artikelen enz., wel behoorlijk en zonder misvatting waren geschied. En daarvoor achtteden wij eene officieele uitgave hoogst noodzakelijk zelfs. — Intusschen schijnt, uit het beweerde van den regtschapen en kundigen Heer Beelaerts, lid van de Commissie tot de redactie der Wetboeken, te blijken, dat men dit genoegelijk denkbeeld moet laten varen, daar Zijn Ed. Mog. zegt, in substantie: » dat de wetten van 1826 met de wijzingen zijn publiek gemaakt; dat die bekendmaking nuttig is; dat de bemiddelde klasse de tot haar nut bewerkstelligde druk zich moest verschaffen, zonder zich te laten afschrikken of door de meerdere kostbaarheid, die toch gering is, of door het denkbeeld, dat de wetboeken toch vooreerst nog niet ingevoerd worden; *dat daardoor juist het doel der uitgave zou verloren gaan; en men van de regering toch niet kan vergen, dat zij de opofferingen daaraan verbonden louter alleen drage;* Dat bovendien de belanghebbenden nog een middel hebben, om zich met de wetten bekend te maken, dat der *Staatscourant* en van het *Staatsblad*; dat daarin alle toch worden opgenomen, en dat de belanghebbenden alzoo verschillende gelegenheden hebben om zich met deze en andere titels der wetboeken bekend te maken."

dan; wij betwisten niet het mogelijke der bekendmaking, maar het genoegelijke en gemakkelijke derzelve; want het voldoet niet, dat de kennis kan genomen worden, maar de middelen tot die kennis moeten zoo veel mogelijk vereenvoudigd en gemakkelijk gemaakt worden. — Men zoude dan uit het advijs van den Heer Beelaerts, als antwoord op het advijs van den Heer Hooft, moeten opmaken; dat de Regering niet voornemens is, om aleer de nieuwe Wetgeving zal verbindende worden, eene geheel en al omgewerkte na de laatste *revisie* opgestelde en onder de oogen der Commissie vervaardigde officieele uitgave der nieuwe Wetboeken te geven; waardoor geen gering ongerief voor alle standen der maatschappij zoude ontstaan; Bovendien zoude daardoor ligtelijk onzekerheid kunnen ontstaan bij het aanhalen der wetsbepalingen, en zoude het tevens voor hen, die er belang bij mogten hebben, om eene afzonderlijke uitgave der herziene wetboeken verkrijgbaar te stellen, na de aan de landsdrukkerij gereserveerde zes maanden, eene dadelijke belemmering in hunnen tak van nijverheid en handel toebrengen, tenzij men zoude moeten veronderstellen, dat naar de verschillende behoeften van elk, er door de landsdrukkerij binnen die zes maanden uitgaven der nieuwe wetboeken in verschillende formaten zoude gegeven worden. Het kan toch wel nooit de bedoeling van Zijne Majesteit geweest zijn, om dien termijn van zes maanden te stellen, ten einde in dien tusschentijd gelegenheid te geven aan de landsdrukkerij tot het ter perse leggen en afleveren eener in behoorlijken vorm gebragte officiele uitgave; maar wel, dat *tijdens*, ja zelfs *vóór* de invoering der Wetboeken, die Wetboeken, zóó als zij van verbindende kracht zijn, behoorlijk in een gevoegd, genummerd en herzien zullen verkrijgbaar zijn voor een ieder. Hij toch, die de wetten verlangt te raadplegen, – wij zeggen niet, zulks van hem, die van beroep daartoe verpligt is, – moet zijne wetgeving vinden, en onder de oogen kunnen hebben, zonder verpligt te zijn tot moeijelijke en kostbare *recherches*, als waartoe de aanschaffing der staatsbladen of staatscouranten leidt. Want wanneer elk geacht wordt de wetten te kennen, nadat zij afgekondigd zijn volgens de wet, dan vordert ook de billijkheid, dat het middel der bekendmaking ten dienste en ter volledige kennisse van elk zij, omdat men de onwetendheid der wetten anders hen niet kan ten laste leggen. Wij voor ons gelooven ook, dat het middel van afkondiging der wetten door het *Staatsblad*, vooral

door deszelfs kostbaarheid, niet aan het doel beantwoordt, en dat de wijze van bekendmaking der wetten veel te wenschen overlaat. Wij zouden dit onderwerp niet hebben aangeraakt, omdat het soms schijnen konde, de inzigten onzer Regering vooruit te loopen; maar het resultaat dat ons inziens moet getrokken worden uit de plaats gehad hebbende *discussie*, heeft ons genoopt, om iets, 't geen zoo nabij de gewigtigste aangelegenheden van ons vaderland geldt, niet onopgemerkt, als strijdig met de wenschen en verwachtingen der Natie, te laten voorbijgaan; want onze bedoeling is om nuttig te zijn, niet om te gispen; en wij hebben des met des te meer vertrouwen gemeend, te moeten betwisten, dat met de uitgave der wetten van 1826, aan de behoeften, naar de bedoelingen der Regering voldaan zoude zijn. *Wie of dan ook de kosten dier uitgave drage;* WELKE WETTEN VOOR DE NATIE, WAARVOOR ZIJ NOOIT VERBINDEND ZIJN GEWEEST, VAN GEENE WAARDE HOEGENAAMD ZIJN; omdat het artikel VII der *Wet van* 16 *Mei* 1829, Staatsblad No. 33, wil: » dat ieder wetboek van het koningrijk in eene doorloopende reeks van artikelen zal worden vervat, met inachtneming der orde bij de vastgestelde titels aangenomen, en *met zoodanige wijzigingen en verbeteringen*, als bij eenige afzonderlijke wetten *reeds* zijn vastgesteld OF NADER ZULLEN WORDEN AANGENOMEN." En als men dit in verband brengt met den verderen inhoud dier Wet, handelende *over de afschaffing der nu nog van kracht zijnde wetboeken*, hoe zal dan aan die wettelijke voorschriften zijn voldaan, wanneer men de uitgave der wetten van 1826 als *bruikbaar* en *doelmatig* zoude willen beschouwen? Wij vinden den steun voor ons gevoelen in de *Wet*; en houden vast aan derzelver bepalingen, in het welbegrepen belang der geheele maatschappij.

B.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Toeneming der Stoombootvaart in Groot-Brittanje. — In het jaar 1833 werden 11,401 kustreizen met eene lading van 1,652089 ton ondernomen; in het jaar 1832 bedroeg het aantal reizen slechts 10,329 en het aantal tonnen 1,501649. Naar vreemde havens werden in 1832 slechts 1112 reizen met eene lading van 98146 ton gedaan; in 1833 daarentegen klom het aantal reizen tot 1306 met eene lading van 132921 ton. Onder deze opgaven is de stoombootvaart op de rivieren niet begrepen. — De Engelsche posterijen hebben tegenwoordig geregeld 26 stoombooten in dienst. Tusschen Liverpool en Dublin varen er 6, elk van 300 ton en 140 paardekrachten; 4 tusschen Milford en Waterford, van 189 tot 237 ton en 80 paardekrachten; 6 tusschen Holijhead en Dublin, elk van 235 ton en 100 paardekrachten; 2 tusschen Portpatrick en Donaghadee, van 110 en 130 ton en 40 paardekrachten; 3 tusschen Weijmouth en Guernsey en Jersey van 154 tot 165 ton en 60 paardekrachten; 5 tusschen Dover en Calais en Ostende, elk van 110 ton en 40 tot 50 paardekrachten. Al deze stoompaketbooten volbrengen gezamenlijk jaarlijks 2293 reizen, waartoe zij 30,000 ton steenkolen verbruiken. Het valt bijna nooit voor, dat een dezer booten niet op den vastgestelden tijd aankomt.

Ter Effecten-Societeit te Amsterdam van Zondag 28 December zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet.

Binnenlandsche: Werkel. Schuld 2½ pCt. 54⅝, $\frac{3}{16}$; dito 5 pCt. 99¾, $\frac{15}{16}$; Kansbill. *f* 24 $\frac{1}{16}$; Buitenlandsche: *Spanje* Perpetuelen 5 pCt. 42¾, ⅝, ¾; dito 3 pCt. 26½, ¾, ⅝; Cortes 41⅜, ½, ⅝, ¾; dito Coupons 25½, ⅜.

* * Al degenen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd * zijn aan den Boedel van wijlen JAN VAN DEN BROEK, in leven Slagter en Kaarsenmaker te Breda, worden verzocht daarvan opgave te doen, aan het sterfhuis in de Kerkstraat, C. 338; uiterlijk vóór den 5den Januarij 1835.

Breda, den 19den December 1834.

BEKENDMAKING.

Op Woensdag den 31sten December 1834, zal Mejufv. FISCHLER, de eer hebben te geven: Een PUBLIEK BAL, in de Zaal *Amicitia*, in de Schoolstraat. — De entrée zal bepaald wezen op *f* 1,50 cents, waarvoor men een Flesch Wijn ontvangt. Op prompte bediening of andere Ververschingen en goede Muzijk kan men rekenen.

Aanvang des avonds ten acht *ure.*

Publieke Verkooping.

De Notaris DE BOSSON, te Etten, zal ten verzoeke van SEBASTIAAN DE BAKKER, op Woensdag den 31sten December 1834, 's avonds ten *zes* ure, bij JAN SNELS, in *den Ekelenboom*, provisioneel toewijzen, en *veertien* dagen daarna, op Woensdag den 14den Januarij 1835, bij C. VAN BEKHOVEN, in *den Prins*, beide te Leur, finaal Verkoopen:

Twee koopen ONROERENDE of VASTE GOEDEREN, zijnde eene stede *LANDS* en twee perceelen *WEILAND*, gelegen onder de gemeenten van Etten en Leur; nader bij Billetten omschreven.

Uit de Hand te Koop.

Twee RIJ- en twee TREKPAARDEN; te [illegible] de Uitgevers dezer.

UIT DE HAND TE KOOP

Een schoon ENGELSCH RIJTUIG voor VIER [illegible] zoo goed als nieuw; te bezigtigen in het Hôtel den [illegible] *Leeuw.*

* * Bij de Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON, te Z[illegible] * is op heden van de pers gekomen, *de zestiende veel* [illegible] *en vermeerderde druk* door H. SCHREERDER, te Amsterdam [illegible]

CHARLES GASELLES, *Nouvelle Méthode Familière* [illegible] *de ceux qui veulent apprendre la langue Française.* 8°. [illegible]

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,
IS VAN DE PERS GEKOMEN:

BIJDRAGE
TOT DE KENNIS DER

VERSTERKINGSKUNST,

EN MEER BIJZONDER VAN DE
VELDVERSCHANSINGEN, MIJNEN, UITWERKING VAN HET GESCHUT, ONDERSCHEIDENE SOORTEN VAN BATTERIJEN, AANVAL EN VERDEDIGING VAN VELDWERKEN EN VESTINGEN, EN OVER DE MILITAIRE BRUGGEN;

MET EEN AANHANSEL
BEVATTENDE:
OPGAVEN, AANTEEKENINGEN, GEGEVENS, AFMETINGEN, FORMULEN, ENZ.
VOOR DE

VERSCHILLENDE WAPENEN,

DOOR
J. G. W. MERKES,
1sten Kapitein-Ingenieur, Lid van het Bataafsch Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte, van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen en van het Wiskundig Genootschap: » Een onvermoeide arbeid komt alles te boven."

De in dit Werk behandelde Hoofdstukken zijn de volgende:

I. HOOFDSTUK. *Inleiding.* Bepaling, gebruik, regelen, betrekking tot de Taktiek, ligging en vereischten der werken in het algemeen.

II. HOOFDSTUK. Benaming der schoten, naar de strekking in welke eenig doel door een projektiel getroffen wordt; voordeeligste hoeken en lijnen, afsnijding der hoeken; tand- en zaagvormige brekingen; mitsgaders iets over de voornaamste Veldwerken.

III. HOOFDSTUK. Taktische grondstoffen, die ook de versterkings-regelen, betrekkelijk bosschen, defilés, passen, bruggen, waden, enz. insluiten; mitsgaders over de defensief-posten.

IV. HOOFDSTUK. Verschansingen op sterk golvende terreins, op gebergten, en defilements-regelen voor Veldwerken.

V. HOOFDSTUK. Uitgestrektheid der lijnen, die een post of stelling insluiten; benoodigde ruimten; schietgaten in muren en houten wanden; algemeene gegevens, bij het bestemmen der afmetingen van de werken in aanmerking komende.

VI. HOOFDSTUK. Profil der Veldverschansingen; mitsgaders het profileren, afsteken en ontgraven der Veldwerken.

VII. HOOFDSTUK. Aarden- en zoden-werken; fascinen en worsten schanskorven; rolkorven; horden; aard- en wolzakken.

VIII. HOOFDSTUK. Beletselen, als: de palissaden; tamboers; stormpalen; barrieren en klinketten; slagboomen; verhakkingen; wolfskuilen; vriesche-ruiters; voetangels; eggen en versperringen.

IX. HOOFDSTUK. Inundatiën en mijnen.

X. HOOFDSTUK. Oprillen; barbetten; walgangen; embrasuren; bedingen; schouder- en rugweren; traversen en bonnetteringen.

XI. HOOFDSTUK. Kort overzigt, betrekkelijk de voornaamste batterijen, munitie- en buskruid-magazijntjes, kapluifels, enz.

XII. HOOFDSTUK. Algemeen overzigt, betrekkelijk de uitwerking van het geschut- en geweervuur, ter bepaling der vereischte dikte voor de dekkings-ligchamen en tot het geven der voordeeligste leiding, afmetingen en konstruktie aan de werken.

XIII. HOOFDSTUK. Over den aanval en de verdediging van Veldverschansingen en Vestingen.

XIV. HOOFDSTUK. *Militaire bruggen.* 1°. Algemeen overzigt, voordeeligste overgangs-punten en voorloopige verkenningen. 2°. Bepalingen; draagvermogen; voorzorgen; verankering; inhoud; zwaartepunten; beweging der gier-bruggen; formulen voor ketting- en touwbruggen; sterkte en afmetingen van voorname touwen; knoopen; splitsen. 3°. Werkdadig gebruik der belangrijkste overgangs-middelen, als: de schip-, ponton-, vlot-, paal-, schraag- en touwbruggen; de rol- en nood-bruggen; het herstellen van vernielde bruggen, steenen bogen; het doortrekken van waden.

AANHANGSEL, bevattende: Opgaven, aanteekeningen, gegevens, formulen, afmetingen, bepalingen, enz., tot herinnering.

Het bovenstaande Werk, in één deel, in zakformaat, groot ruim 700 pagina's druks, met een aantal ophelderende Tabellen, is voor den prijs van *f* 4,60 alom te ontbieden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.